

Puntenberekening

Eerste jaar

Eerstes	Trim. 1 DW PE+GE	Trim. 1 PW	Trim. 2 DW PE+GE	Trim. 2 PW	Trim. 3 DW PE+GE	Trim. 3 PW
Godsdienst (2u)	100		100		100	
Nederlands (4u)	16,67	33,33	16,67	33,33	16,67+50	33,33
Frans (3u)	33,33+66,67		33,33+66,67		33,33+66,67	
Wiskunde (4u)	33,33	66,67	33,33	66,67	33,33	66,67
Geschiedenis (1u)	33,33	66,67	33,33	66,67	33,33	66,67
Engels (1u)	33,33+66,67		33,33+66,67		33,33+66,67	
Aardrijkskunde (2u)	33,33	66,67	33,33	66,67	33,33	66,67
Natuurwetenschappen (2u)	33,33	66,67	33,33	66,67	33,33	66,67
Klassieke Talen (4u)	33,33	66,67	33,33	66,67	33,33	66,67
Mens en samenleving (2u)	100		100		100	
Techniek (2u)	100		100		100	
Muziek (1u)	100		100		100	
Beeld (1u)	100		100		100	
LO (2u)	100		100		100	
Wetenschappen / STEM	100		100		100	
Economische en sociale vorming	100		100		100	
ICT	100		100		100	

Tweede jaar

Tweedees	Trim. 1 DW PE+GE	Trim. 1 PW	Trim. 2 DW PE+GE	Trim. 2 PW	Trim. 3 DW PE+GE	Trim. 3
Godsdienst (2u)	100		100		100	
Nederlands (4u)	16,67	33,33	16,67	33,33	16,67	33,33
Frans (3u)	33,33+66,67		33,33+66,67		33,33+66,67	
Engels (1u)	33,33+66,67		33,33+66,67		33,33+66,67	
Wiskunde (4u)	33,33	66,67	33,33	66,67	33,33	66,67
Geschiedenis (2u)	33,33	66,67	33,33	66,67	33,33	66,67
Aardrijkskunde (1u)	33,33	66,67	33,33	66,67	33,33	66,67
Natuurwetenschappen (1u)	33,33	66,67	33,33	66,67	33,33	66,67
Techniek (2u)	100		100		100	
Muziek (1u)	100		100		100	
Beeld (1u)	100		100		100	
LO (2u)	100		100		100	
Economie (1u)	100		100		100	
STE(a)M	100		100		100	
Maatschappij en welzijn	100		100		100	
Wetenschappen (3u/1u)	33,33	66,67	33,33	66,67	33,33	66,67
Latijn (5u)	33,33	66,67	33,33	66,67	33,33	66,67

Evaluatie per vak

Aardrijkskunde

Leerlingenevaluatie

43 Geeft mijn evaluatie een goed beeld van de realisatie van het leerplan? Hoe bewaak ik gewicht, spreiding, evenwicht, beheeringsniveau?

Minstens 70% van de evaluatie handelt over de basisleerplandoelen.

Na ieder thema wordt er een grote SB gegeven. Bij langere thema's (vb. landschap en kaart) worden er 2 SB's gegeven.

Op de examens is er telkens een deel zonder atlas (o.a. referentiekaarten) (20 à 35 punten) en een deel met atlas (65 à 80 punten).

44 Evalueer / meet ik wat ik moet evalueren / meten volgens het leerplan?

Voor enkele procedurele doelen is dat iets moeilijker. Maar we kijken hoe we die voldoende en gespreid over de 2 jaar aan bod kunnen laten komen.

45 Is er voldoende aandacht voor de instructietaal bij het opmaken van de evaluatie?

We proberen de instructietaal zo éénduidig mogelijk te maken. Taalzwakke leerlingen kunnen tijdens de examens bij de leerlingen met sticordi-maatregelen zitten, zodat de begeleidende leerkracht de vragen kan overlopen. De instructietaal op examens is vergelijkbaar met die op toetsen. Leerlingen komen op het examen niet voor verrassingen te staan.

46 Hoe zorg ik dat mijn leerlingen niet frauderen.

Klassen die op een andere dag SB hebben, krijgen ook een andere SB zodat de vragen niet kunnen doorgegeven worden.

Als leerlingen een SB maken, wordt gewezen op het belang van eerlijkheid. De volgende afspraak geldt: indien leerlingen er blijk van geven te spieken, moeten ze in het groen verder schrijven. Het is dan aan ons als leerkracht om te oordelen hoe er geëvalueerd zal worden.

Tijdens de examens is er elke dag een andere kleur van kladpapier. Het schrijfgerei zit in een doorzichtig plastic zakje.

47 Weten mijn leerlingen vooraf wat hen verwacht zal worden en welke criteria bij de beoordeling gebruikt worden.

Ja, toetsen - omschrijving op ss + vermelding van pagina's.

Proefwerk - overzicht van de leerstof / doelstellingen

Dit komt aan bod tijdens de les voor de SB of [proefwerk](#) .

48 Hoe stem ik mijn onderwijsleerproces af op de resultaten van de evaluatie?

Alle SB's worden klassikaal verbeterd. Als een bepaald onderdeel onvoldoende beheerst was, wordt hier opnieuw op ingepikt. Bepaalde zaken kunnen ook opnieuw aan bod komen tijdens een herhalingsles voor het examen. Leerlingen worden aangemoedigd om te leren uit hun fouten. Toetsen worden pas na het [proefwerk](#) ingezameld.

49 Hanteer ik verschillende vormen van evaluatie?

In het eerste jaar is er een examen oriënteren. We hechten zeker hier belang aan het mondelinge aspect. Leerlingen moeten zich kunnen oriënteren.

De interesse en differentiatie-oefeningen worden [a.d.h.v.](#) verbeter sleutels door de leerlingen zelf geëvalueerd.

Tijdens de les kunnen de leerlingen soms samen oefeningen maken en elkaar bijsturen.

Zowel in het eerste als tweede jaar komt een groepswork aan bod.

GIS-opdrachten worden ook geëvalueerd. Dit telt mee voor het dagelijks werk.

50 Komen zowel formatieve als summatieve evaluatie aan bod? Proces- en productevaluatie?

Omwille van een beperkt aantal uur per week en een gevuld leerplan, is het niet eenvoudig om procesmatig te evalueren.

SB's en [proefwerken](#) zijn summatief. Formatieve evaluatie gebeurt dankzij PW's.

51 Creëer ik verschillende contexten om mijn leerlingen te evalueren?

De SB's zijn de hoofdbrok voor de evaluatie dagelijks werk, maar daarnaast komen ook PW's aan bod waar andere doelen geëvalueerd worden.

Oriënteren wordt als practicum [proefwerk](#) georganiseerd.

Het determineren van gesteenten als groepswork.

52 Kunnen leerlingen soms kiezen onder welke vorm ze hun leerplanrealisatie mogen aantonen.

Tijdens de interesse en differentiatie-oefeningen kunnen ze dit doen.

U5 – Feedback

1 Doelstelling

Wat wensen we te bereiken tijdens het schooljaar 2020-2021

Feedback maakt integraal deel uit van het onderwijsleerproces. De feedback is evenwichtig gericht op de persoon, het product, het proces en de zelfregulatie en is ontwikkelingsgericht. In een klimaat van veiligheid en vertrouwen krijgen zowel de leraar als de leerlingen kansen om duidelijke, constructieve en motiverende feedback te geven en te krijgen. De manier waarop de leraren feedback geven, is een goed praktijkvoorbeeld.

2 Portfolio

HOE HEB IK BIJ EVALUATIEMOMENTEN NIET ALLEEN AANDACHT VOOR EEN (CIJFERMATIGE) BEOORDELING, MAAR HOE HEB IK HET MET DE LEERLING OVER HOE HIJ EEN VOLGENDE KEER TOT EEN BETER RESULTAAT KAN KOMEN? WANNEER EN HOE DOE IK DAT?

38 Geef ik veelvuldig feedback (op product en proces) tijdens mijn lessen? Bestaat mijn feedback uit 'feedup/feedback/feedforward'?

Oefeningen worden klassikaal verbeterd met aandacht voor de problemen tijdens het leerproces.

39 Is deze feedback zowel gericht op de individuele leerling als op de leerlingengroep?

Ja

40 Komt mijn feedback voldoende kort na een leerervaring?_

Alle SB's en PW's worden klassikaal verbeterd. (meestal in de eerste les na de SB) Op de SB staat welk(e) werkpunt(en) de leerling heeft.

41 Hoe zorg ik ervoor dat mijn feedback plaatsvindt in een sfeer van veiligheid en vertrouwen?

Individuele feedback wordt op de SB genoteerd. Punten worden nooit klassikaal vermeld.

Verhouding DW --> 1/3 en PW --> 2/3

Natuurwetenschappen

Evaluatiebeleid:

- afspraken rond het maken en evalueren van persoonlijk werk (taken en toetsen)

Procedurele doelen

- Hier staat de wetenschappelijke onderzoeksmethode centraal:

- Onderzoeksvraag
- Hypothese
- Benodigheden
- Werkwijze
- Waarneming
- Besluit
- Reflectie

- Deze doelen worden op onderstaande manieren geëvalueerd:

- Leerlingen voeren in kleine groepen (per 2, 3 of 4) wetenschappelijke **experimenten** uit. Tijdens deze experimenten wordt de klemtoon gelegd op één of meerdere onderdelen van de wetenschappelijke onderzoeksmethode. Deze worden geëvalueerd en genoteerd bovenaan hun eerstvolgende SB.
- Dit wordt **cyclisch** herhaald. De klemtoon ligt vooral in het eerste middelbaar, maar kan ook in het tweede middelbaar aan bod komen.
- Deze doelen worden ook geëvalueerd tijdens **SB's en** proefwerken.
- Tijdens de bespreking van de excursie naar het **Zwin** en andere biotopen, in samenwerking met het vak aardrijkskunde, komen deze doelen ook aan bod en worden ze geëvalueerd tijdens een SB en op het proefwerk.

Conceptuele doelen

- **SB's:** Er worden ongeveer 3 SB's gegeven per trimester. Deze kunnen schriftelijk zijn, maar ook digitaal: werken met BookWidgets. De leerlingen krijgen minstens een week tijd om een SB te studeren en om oefeningen te maken.

- **Proefwerk:** Er zijn drie proefwerkperiodes waarbij de basisleerstof ondervraagd wordt. Uitdiepende leerstof kan door de leerlingen gemaakt worden en verbeterd worden (via een code die ze krijgen om de oplossingen te bekijken via hun bordboek), maar zal niet ondervraagd worden tijdens SB's of proefwerken.

Algemeen Funderend leerplan:

- **LPD 6:** De leerlingen werken samen met andere leerlingen om gezamenlijk leerdoelen te bereiken en om bij te dragen aan het gezamenlijke resultaat.
- **LPD 29:** De leerlingen gebruiken verklarende overzichten om informatie in digitale en niet digitale bronnen te vinden: legenda, schaal, oriëntatie van een kaart, determineertabel.
- **LPD 30:** De leerlingen verwerken informatie uit een beperkt aantal bronnen.
- **LPD 40:** De leerlingen verklaren mentale en lichamelijke ontwikkelingen van jongens en meisjes binnen de puberteit.
- **LPD 43:** De leerlingen illustreren hoe respectvol om te gaan met de relationele en seksuele gezondheid en integriteit.
- **LPD 44:** * De leerlingen gaan respectvol om met vriendschap, verliefdheid, seksuele identiteit en geaardheid, seksuele gevoelens en gedrag, seksuele ontwikkeling en veranderingen in de puberteit.
- **LPD 45:** De leerlingen handelen veilig in de school en respecteren de veiligheidsvoorschriften en - procedures.
- **LPD 46:** De leerlingen verplaatsen zich veilig als fietser en voetganger bij schoolse activiteiten. Zij kennen de verkeersregels en hebben oog voor risicofactoren.

ICT-leerplan: WIP

Verhouding DW --> 1/3 en PW --> 2/3

Wetenschappen

Aanpak

Op het Sint-Bernardusinstituut wordt de basisoptie 'moderne talen en wetenschappen' ingericht in het tweede jaar.

De leerstof wordt in kleine groepjes **proefondervindelijk** geïntroduceerd. Op die manier wordt een gevoel van verwondering en nieuwsgierigheid gecreëerd. Tijdens deze proefjes/groepswerken worden **zowel kennis als vaardigheden** geëvalueerd.

Evaluaties

Er worden doorheen het jaar meerdere korte **formatieve** (bv. via Scoodle, Quizizz, Kahoot, BookWidgets ...) en **summatieve toetsingsmomenten** (online, bv. via iPads of offline) ingericht.

Om het studeerproces te evalueren, kunnen de leerlingen zichzelf op elk moment online toetsen. Per twee à drie hoofdstukken wordt er een SB (en/ of PW) ingepland. Die worden verrekend op de **puntenkaart**. Elk trimester wordt ook afgesloten met een **proefwerk**.

Tijdens de SB's en PW's worden ook **vakspecifieke vaardigheden** in rekening gebracht. Ook bij de proefwerken worden telkens dezelfde vaardigheden geëvalueerd. Per trimestrieel proefwerk wegen deze vaardigheden ook telkens zwaarder door.

Bij de **herhalingslessen** op het einde van elk trimester zetten we in op extra formatieve toetsing om het studeerproces te evalueren.

Verhouding DW --> 1/3 en PW --> 2/3

ICT

Visie

Op het Sint-Bernardusinstituut wordt een apart vak ICT ingericht in het eerste jaar.

De negen leerplandoelstellingen van het **gemeenschappelijk leerplan ICT** worden in dit vak via een **spiraalaanpak** (regelmatig herhaald doorheen het jaar) behandeld en geëvalueerd.

Er worden vooral opdrachten (individueel of in groep) gemaakt tijdens de lessen. Af en toe kan het eens zijn dat er een evaluatie vooraf ingepland wordt in de planagenda.

Deze evaluaties worden verrekend in de **puntenkaarten** die doorheen het schooljaar gepubliceerd worden.

Rubrics

Vanaf schooljaar 2022-2023 is het de bedoeling dat de opdrachten via **rubrics** geëvalueerd worden. Deze evaluatiemethode lijkt ons voor een vak als ICT een absolute meerwaarde.

Rubrics maken **verwachtingen** heel duidelijk. Leerlingen of studenten weten wat de doelen zijn, welke **kwaliteit** er verwacht wordt, waarop ze **beoordeeld** worden en waar' de **norm** ligt. De vordering in het **leerproces** wordt tegelijk heel zichtbaar. Ten slotte wordt ook duidelijk welk stappen ze nog kunnen/ moeten zetten om de norm te halen of te **excelleren**. Feedback en evaluatie gaan dus automatisch hand in hand.

Gespreide evaluatie.

STE(a)M

In STEAM-technieken worden de projecten telkens geëvalueerd op enerzijds het proces en anderzijds op het product. Het proces behandelt hier de kennis en de onderzoeksmethode die nodig zijn om het product te begrijpen en te maken. Hieronder kan je een fragment zien van hoe de beoordeling gebeurt bij de projecten. In de grijze lijn duiden de leerlingen hun punten aan en daaronder komt de quotering van de leerkracht. In de productevaluatie is ook de sociale interactie verwerkt (hoe was de inzet van de leerling tijdens het project).

Ik heb mijn kennis vragen goed ingevuld op p.4 :

Slecht	minder	goed	prima	evaluatie leerkracht
				
Ik heb meer dan 3 vragen niet goed ingevuld.	Ik heb max.3 vragen niet goed ingevuld.	Ik heb één vraag niet goed ingevuld	Alles is correct ingevuld	/10
1-2-3	4-5	6-7-8	9-10	
1-2-3	4-5	6-7-8	9-10	

Het onderzoek van de temperatuurmetingen(p.6):

Slecht	minder	goed	prima	evaluatie leerkracht
				
Had voortdurend hulp nodig.	Had meerdere keren hulp nodig.	Had een beetje hulp nodig.	Heb ik volledig alleen opgesteld.	/10
1-2-3	4-5	6-7-8	9-10	
1-2-3	4-5	6-7-8	9-10	

Afhankelijk van het project kan er een klein verschil zitten tussen de evaluatie van het proces en het product. Over het algemeen is de verhouding 40 voor proces en 60 voor product.

Naast de projecten komt ook een theoretisch gedeelte aan bod. Van dit gedeelte wordt er op het einde van ieder periode een grote toets gegeven. Deze punten worden verrekend met de punten van de projecten. In het vak STEAM-technieken wordt dus een permanente evaluatie toegepast. Over het jaar gezien komen er:

60/100 op vaardigheden

40/100 op kennis

Techniek

Evalueren maakt deel uit van een leerproces. Zowel proces als product worden geëvalueerd.

De klem ligt op het proces.

Bij de evaluatie wordt aandacht besteed aan:

- de vaardigheden
- de verworven inzichten
- de vakgebonden attitudes
- de kennis
- de samenhang ervan

De evaluatie gebeurt permanent/ gespreid en wordt dan ook steeds bijgestuurd daar waar nodig.

Bij elke vaardigheid/realisatie hoort een evaluatieblad met duidelijk omschreven criteria. Waarbij naast een cijfer ook een geschreven remediering **remediëring** en bijsturing komt. Na elk afgewerkt project wordt een toets gegeven waarbij kennis, verworven inzicht en samenhang ervan worden geëvalueerd.

Gespreide evaluatie:

1. *Vaardigheden en inzicht: 60/100*
2. *Kennis: 40/100*

Maatschappij en Welzijn

Bij **Maatschappij en Welzijn** wordt gespreid geëvalueerd waarbij inzicht en vaardigheden belangrijker zijn dan kennis.

Er wordt gebruik gemaakt van de evaluatiebladen in het werkboek

Gespreide evaluatie:

3. *Vaardigheden en inzicht: 80/100*
4. *Kennis: 20/100*

Geschiedenis

Toets na elk hoofdstuk met verrekening op puntenkaart (DW)

Op het einde van elk hoofdstuk staat een toets gepland. Meestal staat die op 30 of 35 punten. Die punten worden verrekend op de **eerstvolgende weg?** puntenkaart (PK).

Na elk trimester volgt er een verrekening voor het dagelijks werk (DW) op 50 punten.

Taken per trimester

In de loop van het trimester kunnen de leerlingen uit het eerste jaar een onderzoekstaak maken op 15 of 20 punten. Deze onderzoekstaak maken ze tijdens het lesuur geschiedenis of op het **proefwerk**. De leerlingen krijgen digitaal, schriftelijk of ander bronnenmateriaal om de opdracht tot een goed einde te brengen.

Het resultaat van de onderzoekstaak wordt naar 10 punten herleid en vormt een onderdeel van het proefwerk.

In het tweede jaar geven we diverse taken. Die variëren van BookWidgetsoefeningen tot uitbreidingstaken bij de geziene leerstof. Ook taken waarbij inzichten vergeleken worden komen aan bod, alsook bronnenonderzoeken. Het gebruik van de Histokit is hierbij een must.

Proefwerk per trimester

Elk trimester worden de leerlingen getoetst over een groter leerstofgeheel. Het proefwerk staat op 100 punten.

In het tweede jaar krijgen de leerlingen een proefwerk dat bestaat uit twee delen. Bij deel I gebruiken de leerlingen hun Histokit niet. Bij deel II gebruiken ze de Histokit dan weer wel.

Zowel in het eerste als in het tweede jaar volgt een evaluatie van het examen bij de start van elk trimester.

Eindresultaat

50 DW
100 punten PW
150 punten TOTAAL

Godsdienst

Gespreide evaluatie met formatieve en summatieve evaluatie

Voor de aanpak van de evaluatie verwijst de vakwerkgroep Godsdienst naar het bezoek van de pedagogisch begeleider mevr. Marijke Vanhoutte op 12 oktober 2020 en de vraag vanwege de directie om de evaluatiepraktijk voor het vak godsdienst op onze katholieke dialogeschool te duiden. We kiezen voor GE (gespreide evaluatie) en dus niet voor PE (permanente evaluatie) gekoppeld aan PW (proefwerken). We concretiseren dit in de GE door een duidelijk onderscheid te maken tussen formatieve (FT) en summatieve (ST) toetsen of taken. In het puntenboek maken we een onderscheid tussen FT en ST.

FT: onderdeel van het leerproces, vaststellen waar de leerling staat in het leerproces, hulpmiddel om een leerdoel te bereiken, kleine toetsen of opdrachten, taken (BZW, begeleid zelfstandig werken), Rubrics, tussentijdse oefening. FT helpt de leerlingen groeien naar het afleggen van grotere overhoringen, toetsen.

ST: evaluatie na het einde van een groter geheel, toets om een thema af te sluiten en te onderzoeken of de leerling de gehele leerstof beheerst.

Opmerking: zowel bij evaluatie bij FT en ST pogen we ook een dialoog op gang te brengen rond de weg die de leerling heeft afgeleid in zijn kijk op het geloof of religieuze en proberen we ook kansen aan te bieden tot een interreligieuze dialoog. We zullen dit pogen te doen door af en toe de methode van Rubrics toe te passen met duidelijke criteria. Voor dit laatste verwijzen we naar het bezoek van mevr. Vanhoutte.

Als bij FT een taak of opdracht op bijvoorbeeld 20 of 30 punten staat, herleiden we dit altijd naar 10. We zijn immers van oordeel dat de FT niet doorslaggevend mogen zijn. De ST, bijvoorbeeld de klassieke SB's, blijven zwaarder doorwegen. Dit maakt ook deel uit van de algemene visie op evaluatie op Sint-Bernardus.

Indeling 1e en 2e jaar – FT – ST – RUBRICS – ILC

1e jaar

- Unit Jeshua

1 Jezus, wie? – F: BZW (p. 22-24)

2 Tussen kribbe en kruis – F: BZW Kerkelijk jaar/Bijbelboeken – S: SB

- Unit Samenleven

2 Levensbeschouwingen – F: BZW (p. 44-47)

Inzicht – F: Interview (p. 53, 1 – taak thuis) – S: SB

- Unit Inspiratie

2 God of een Ferrari? – F: Project BZW (p. 58-59, 67, taak)

Inzicht – F: oefening p. 67 – S: SB

- Unit Feesten

3 Overgangsrituelen – F: BZW (p. 80-81) – S: SB

- Unit Tijd

2 Het belang van tijdsindeling – F: hoekenwerk (p. 92-94 – een kans) – S: SB

- Unit David

Inzicht – F: eventueel p. 121 (taak thuis) – S: SB

- Unit Bruggen

De barmhartige Samaritaan – F: taak: een brief schrijven (p. 132-133) – S: SB

Verhalen: kansen tot F

2e jaar

- Unit Wabliedt?

Inzicht – F: p. 25-26 (eventueel als taak) – S: SB

- Unit Mensenmix

S: SB

- Unit Verdomme

Inzicht – F: p. 61-62 (eventueel als taak) – S: SB

- Unit Innerlijkheid

2 Afdalen in je binnenste – F: BZW (p. 66-70) – S: SB

- Unit Pijn

S: SB

- Unit Perfect

2 Je lichaam: tempel of gevangenis? – F: BZW (p. 102) – S: SB

- Unit Verwondering

2 Op zoek naar antwoorden – F: project (p. 11-123) – S: SB

- Unit Barmhartigheid

S: SB

Logboek/ En ik dan: kansen tot F

Cijfers

We plaatsen 50 % op FT en 50 % op ST.

Binnen FT vallen dus ook de BZW's of Rubrics waarin de evolutie van het levensbeschouwelijk traject van de leerling wordt gevolgd, getoetst.

Anderzijds hebben we ook de ILC, waarbij we 1 x per jaar een kleinschalig maar doelgericht interlevensbeschouwelijk project aanpakken.

Voor het schooljaar 2020-2021 was dit onze deelname aan de voorbereiding van de jongerensynode met vragen rond geloven in het algemeen, hoe geloven onze jongeren, hoe staan ze open voor elkaars anders gelovig, minder gelovig of niet-gelovig zijn. Anderzijds speelde de ILC ook in op de gevoeligheid van onze leerlingen in het 1e en 2e jaar voor inspiratieve figuren en/of organisaties die zich ontfermen over een betere wereld.

Deze opdrachten krijgen dus ook een evaluatiecijfer.

In het eerste jaar voorzien we ook in het thema Tijd opdrachten rond 'Hoekenwerk'.

Wiskunde

Eerste trimester:

Dagelijks werk = 50 punten

Proefwerk = 100 punten

Tweede trimester:

Dagelijks werk = 50 punten

Proefwerk = 100 punten

Derde trimester:

Dagelijks werk = 50 punten

Proefwerk = 100 punten

Voor resultaten **dagelijks werk** hanteert de vakwerkgroep wiskunde volgende principes:

Toetsen tellen voor 80%, attitude voor 20%.

In de attitudepunten wordt geëvalueerd of:

- leerlingen taken stipt indienen
- materiaal zoals passer, geodriehoek, rekenmachine, verzamelbladen e.d. bij hebben
- leerlingen toetsen correct bijhouden, verbeteren en laten ondertekenen

Voor de resultaten van het **proefwerk**: Basis 80% en verdieping maximaal 20%

Basis is om de leerplandoelen en verdieping is belangrijk om te adviseren naar een volgende studierichting.

Tijdens de deliberatie houden we enkel rekening met de resultaten van basis om te kijken welke leerlingen er wel of niet slagen.

Voor alle richtingen in de eerste graad geven we hetzelfde proefwerk.

In de toetsen voor het dagelijks werk variëren we en afhankelijk van de richting worden er meer of minder verdiepingsoefeningen gegeven.

Economie en Organisatie

Aanpak

Op het Sint-Bernardusinstituut wordt er geen basisoptie 'economie en organisatie' ingericht in het tweede jaar.

De school koos ervoor om de leerlingen die kiezen voor de basisoptie 'moderne talen en wetenschappen' en 'Latijn' 1 uur economie en organisatie te geven.

De leerstof wordt aangebracht met een **eigen cursus** waarbij regelmatig naar de computerklas wordt gegaan. Zo moeten de leerlingen vaak in groepjes een voorstelling geven, moeten ze regelmatig statistische gegevens opzoeken (Statbel), de actualiteit opvolgen door een passend krantenartikel te zoeken...

Daarnaast is er op school ook een mini-onderneming 'Sibox' waarbij de leerlingen elke week een Oxfamverkoop organiseren op dinsdagmiddag van 12u. – 12u.50. Elke week is een andere klas verantwoordelijk voor de verkoop en moeten ze indien nodig een bestelling plaatsen. De leerlingen moeten hiervan ook een boekhouding opstellen in Excel.

Evaluaties

Tijdens deze groepswerken/ICT-opdrachten worden **zowel kennis als vaardigheden** geëvalueerd. Per hoofdstuk wordt er een SB (en/of PW) ingepland. Deze worden samen verrekend op de **puntenkaarten** en het trimester rapport.

Er worden geen proefwerken gegeven aangezien de leerlingen regelmatig taken en groepswerken krijgen waarin heel wat leerplandoelen verwerkt zitten.

Bij de **herhalingsles** op het einde van elk trimester wordt een quiz via Kahoot gehouden.

Mens en Samenleving

A. Inhoud

In het vak Mens & Samenleving staat een brede sociale, maatschappelijke en economische vorming centraal. Er wordt gewerkt rond drie thema's:

- *ik als persoon*
- *ik en mijn relatie met anderen*
- *ik en mijn relatie tot de samenleving*

*In elk van die thema's worden economische en sociale of sociaal-maatschappelijke leerinhouden met elkaar **verweven**. Die interdisciplinaire aanpak zorgt ervoor dat de leerlingen de samenhang makkelijker zien en vlotter tot inzicht kunnen komen.*

B. Doelstellingen

De twee procedurele doelen (onderzoekskompetentie en een mening onderbouwen) vormen de rode draad doorheen de lessen.

Aan de hand van gebeurtenissen/activiteiten die aansluiten bij de leefwereld van de leerlingen of de interesse van de leerlingen opwekken, wordt rond de doelen gewerkt.

Leerlingen worden aangemoedigd om 'in het leven te staan', om te participeren in een diverse samenleving in interactie met anderen vanuit sociaal-maatschappelijk en economisch perspectief.

Ook aan de hand van klasgesprekken proberen we tot belangrijke inzichten/besluiten te komen.

Het is duidelijk dat dit vak een 'belevingsvak' is. Leerlingen ondervinden hoe belangrijk en verrijkend het is om verbonden te zijn met anderen en van anderen te leren.

Ze ontdekken ook gaandeweg en ondervinden aan de lijve dat diversiteit kansen geeft en uitdagingen biedt om samen te leven.

Ze ondervinden door opdrachten/taken aan de lijve dat er verschillende sociale rollen en interacties zijn.

De diversiteit aan doelstellingen impliceert een brede manier van evalueren.

C. Evaluatie

➤ Gespreide evaluatie

*Om de leerlingen zo breed mogelijk te kunnen evalueren en hen de nodige duwtjes doorheen het jaar te geven, werd gekozen voor **gespreide evaluatie**.*

Op deze manier worden de groeikansen doorheen het jaar geoptimaliseerd. De leerlingen kunnen regelmatig bijgestuurd worden.

➤ Formatieve- en summatieve evaluatie

De formatieve evaluatie geeft feedback over het proces (=leerlingen zijn nog onderweg. Het leerproces kan hier nog bijgestuurd worden. De leerlingen worden hierbij geholpen in de groei van het denk- en/of ontwikkelingsproces en beter voorbereid op het begrijpen instuderen van grotere leerstofgehelen.

De summatieve evaluatie wordt gebruikt om te tonen waar de leerlingen op het einde van de rit staan.

Zowel voor formatieve- als summatieve evaluatie kan gebruik gemaakt worden van de volgende evaluatiemogelijkheden:

- kennistoetsen*
- portfolio-opdrachten*
- BookWidgets*
- peer evaluaties (leerlingen leren elkaar evalueren)*
- zelfevaluaties*
- evaluaties van groepswerk*
- vaardigheden en attitudes*

- emoji's
- rubrics : *evaluatiecriteria staan duidelijk uitgeschreven zodat de leerlingen de leerlingen goed weten wat hen te doen staat, waarop ze geëvalueerd worden.*

Alle resultaten worden gedurende de verschillende trimesters op de puntenkaart gerapporteerd.

Er wordt ook aangeduid of het gaat om een formatieve of summatieve evaluatie.

Beeld

De evaluatie van het vak Beeld gebeurt telkens na iedere opdracht. Het gaat hier over permanente evaluatie en er worden voor dit vak geen SB's afgenomen.

De werken worden gequoteerd volgens de beeldaspecten van het werk of tekening

Zoals vorm, kleur, compositie, kleurcontrast, enz...

Er worden meestal 3 beeldaspecten in een werk geëvalueerd en dit telkens op 5 punten. Daarnaast komen er ook nog eens 5 punten voor de afwerking.

Bij groepswerken komt het onderdeel "samenwerken" ook nog aan bod naast de beeldaspecten voor het geven van punten.

Naast het geven van punten wordt er ook een overzicht gemaakt hoe ver de leerling staat in o.a. zijn artistieke gedrevenheid, creatieve gedrevenheid, expressie, vaardigheden en technieken en mijn **zijn** hart voor kunst en cultuur.

Een voorbeeld krijg je hieronder:

EVALUATIE OPDRACHTEN beeld

naam:

klas:

- 9 *ik doe dit heel goed, werk heel persoonlijk en zelfstandig, ik doe dit super graag*
- 8 *ik doe dit heel goed, werk persoonlijk met weinig hulp, ik doe dit heel graag*
- 7 *ik doe dit goed, heb nog wat hulp nodig, ik doe dit graag*
- 6 *dit ligt mij wel, heb nog veel hulp nodig, ik moet mij extra inzetten, volhouden*
- 4 *dit ligt mij niet, dit is niet mijn ding, ik doe dit echt niet graag*

Mijn artistieke gedrevenheid AG

Mijn creatieve gedrevenheid CG

Ip11 De lln creëren persoonlijk beeldend werk waarin ze gevoelens, ideeën of ervaringen uitdrukken

drive, goesting, enthousiasme, nieuwsgierigheid

creatief en origineel vormgeven, verbeelding, 'out of the box', authenticiteit, durf

Mijn expressie E

Ip 9 De lln experimenteren met diverse bouwstenen, materialen en technieken

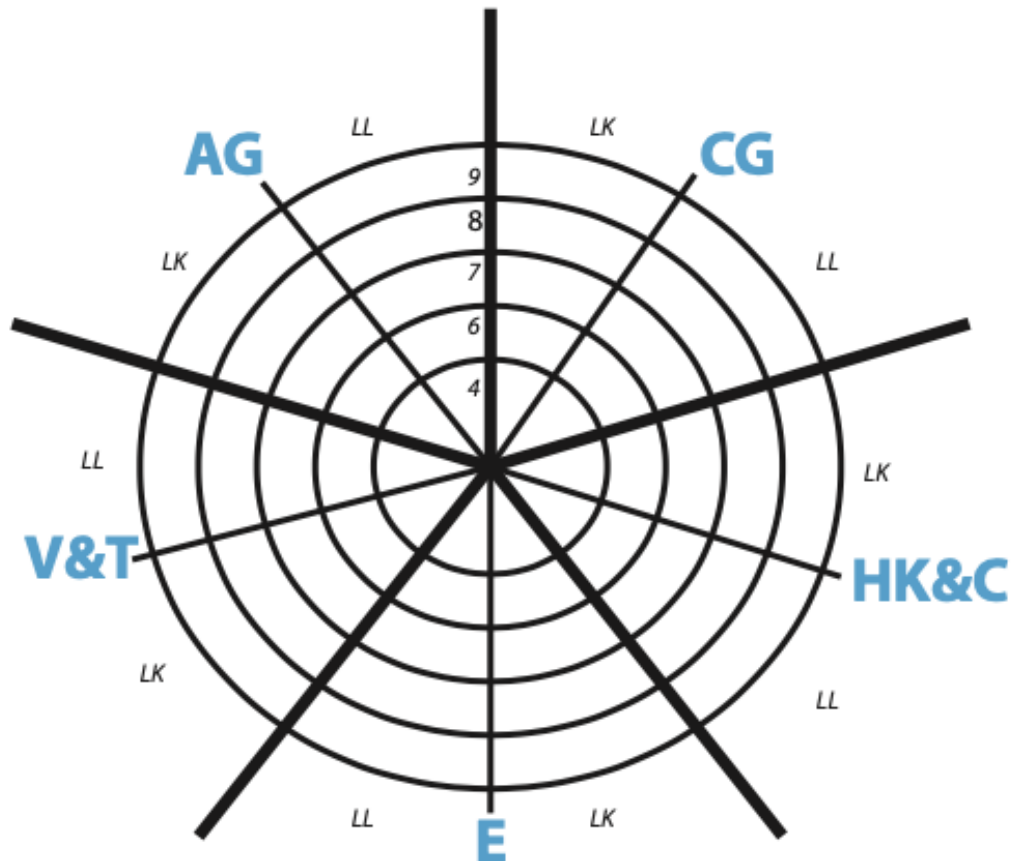
Ip16 De lln gebruiken aangereikte strategieën die het creatief denken stimuleren

Mijn vaardigheden en technieken V&T

Ip14 De lln hanteren in functie van een opdracht verschillende bouwstenen, technieken en materialen

experimenteren, onderzoeken, betekenisgeving

specifieke technieken onder de knie krijgen, doorzetten, afwerken

1

Ontdekking van mijn planeet met mijn ruimteschip

Sleutelvraag: Ik ontdek een planeet met mijn ruimteschip, ik zoom in wat zie ik?

Opdracht 1: De ontdekking van mijn planeet

1. Heb je een antwoord gegeven op de sleutelvraag? Behoort jouw ontwerp tot één van de mogelijke oplossingen?
2. Waarover ben je tevreden van je tekening?
3. Wat zou je anders aangepakt hebben?
4. Wat vond je van de opdracht? Boeiend?

Muziek

Bij muziek wordt er gekozen voor permante evaluatie waarbij op verschillende tijdstippen de evolutie van elke leerling geëvalueerd wordt.

Gespreid evalueren betekent dat er geen onderscheid wordt gemaakt tussen het DW (dagelijks werk) en het proefwerkresultaat. Voor muziek is het zinloos om een proefwerk op te stellen omdat muziek meer is dan alleen peilen naar de theoretische kennis. Het creatieve, het musiceren, het zingen, het out of the box denken kan enkel door het vaak aan te reiken en niet op één eindtoets.

In elke periode is er één schriftelijke toets waarbij gepeild wordt naar de theoretische kennis en het herkennen (luisterfragmenten) van muzikale elementen. Bij elke toets wordt er in de hoofdding feedback gegeven. (ook wanneer het goed was)

In elke periode wordt de vakattitude geëvalueerd aan de hand van rubrics. De leerlingen weten op voorhand waar er op gelet wordt. (vb. niet tussenin spelen, de instrumenten op de juiste manier bespelen...)

In elke periode wordt het musiceren, zingen, cajon, bodypercussion geëvalueerd aan de hand van rubrics, ook hier weten de leerlingen waarbij de leerkracht rekening houdt bij het evalueren (vb. Xylofoon: het opveren van de hamertjes...)

Bij elke evaluatie wordt er stilgestaan bij zelfevaluatie als bij feedback van de leerkracht (zowel positief of eventueel één of meerdere werkpunten) zodat ze weten waar ze staan en waar ze nog kunnen groeien.

Regelmatig zijn er ook groepsopdrachten, hier wordt er ook aandacht gegeven aan het geven van feedback aan mekaar, zowel mondeling als op papier.

Lichamelijke Opvoeding

Krachtlijnen van het leerplan

1. Bewegen ervaren: vaardigheden verkennen, verbreden of verdiepen in verschillende bewegingsdomeinen
2. Een gezonde, veilige en actieve levensstijl ontwikkelen
3. Sociale competentie: het bewegen regelen, een positief zelfbeeld ontwikkelen, communiceren, samenwerken, pro-sociaal gedrag stellen

Opbouw van het leerplan

Het leerplan is opgebouwd uit een rubriek bewegingsdoelen en een rubriek persoonsdoelen. Beide rubrieken bestaan uit meerdere onderdelen.

Opbouw lessenreeksen

Alle bewegingsdomeinen worden in periodes aangeboden.

Een periode bestaat uit minimum 4, bij voorkeur opeenvolgende lesuren.

Wij opteren ervoor om telkens 1 uur te werken aan 1 bewegingsdomein en het tweede lesuur die week aan een ander bewegingsdomein omdat we bijna altijd 2 aansluitende lesuren hebben per klas.

Vanuit een totaalvisie op mens en zijn gezondheid kiezen we per periode minimum twee bewegingsdoelen en één persoonsdoel, concreet vertaalt naar een bewegingsdomein.

Evaluatie

Lichamelijke opvoeding **betekent** altijd gespreide evaluatie.

Zowel tijdens een lessenreeks als op het einde van een lessenreeks (na minimum 4 lesuren) wordt er geëvalueerd.

In elk bewegingsdomein wordt de individuele leerling aangesproken op zijn competenties en fysieke capaciteiten (beginsituatie) en gestimuleerd om vorderingen te maken.

Evaluatiefiches

Leerlingen weten vooraf duidelijk hoe ze geëvalueerd worden voor een bepaald bewegingsdomein.
Dit d.m.v. een aantal criteria/aandachtspunten die vertaald worden op een evaluatiefiche.
Deze worden mondeling toegelicht tijdens de les en zijn terug te vinden op Smartschool voor alle leerlingen.

Zowel zelf-, co- als peerevaluatie komen aan bod.
Ook ondersteunende rollen, attitude en progressie in bepaalde bewegingsdomeinen worden gestimuleerd en geëvalueerd.
Elk onderdeel van de evaluatie wordt apart ingegeven op smartschool. Op deze manier creëren we een transparante manier van evalueren.

Puntenverdeling

De noemer is afhankelijk van het aantal lestijden dat we spendeerden aan een bewegingsdomein.
Algemene attitude en in orde zijn staat op 10% van het totaal, los van de attitudes die gebonden zijn aan een bewegingsdomein. Die worden mee geëvalueerd op de evaluatiefiches.

Geblesseerde leerlingen

Leerlingen die langdurig geblesseerd zijn kunnen geëvalueerd worden tijdens ondersteunende rollen:

- Scheidsrechter
- Helpersfunctie (bv: bij gymnastiek ...)
- Tijden opnemen
- ...

Deze evaluatie komt op smartschool, maar wordt niet meegerekend als officieel resultaat omdat deze punten niet altijd representatief zijn voor de sportieve capaciteiten van de leerling.

Moderne vreemde talen

Inleiding: wij zetten in op taal!

Onze school zet in op vreemdetalenonderwijs met zoveel mogelijk groeikansen!

We willen onze leerlingen nog beter Frans en nog beter Engels doen leren. Het volstaat niet om louter woordjes, werkwoorden en grammaticaregeltjes te oefenen, er moet ook voldoende aandacht uitgaan naar het vlot leren spreken, lezen, schrijven en begrijpen.

De essentie is doelgerichte communicatie!

We willen onze leerlingen zoveel als mogelijk omvormen tot **actieve en zelfverzekerde taalgebruikers die zich in concrete taalsituaties goed uit de slag kunnen trekken.**

Deze manier van werken is eigen aan deze tijd en sluit aan bij de nieuwe leerplannen. We geloven erin dat leerlingen op deze manier hun sterktes en zwaktes goed zullen leren kennen en zo hun leerproces beter in handen kunnen nemen.

De leraar kan de leerlingen als coach gericht opvolgen en meer op maat remediëren.

Deze manier van werken gaat dan ook hand in hand met gespreide evaluatie.

Gespreide evaluatie

We kiezen voor gespreide evaluatie en beklemtonen hiermee het leerproces.

Tijdens de opbouw van het leerproces wordt nagegaan of de leerlingen aangereikte nieuwe woordenschat of grammatica hebben verworven. Dit gebeurt onder de vorm van **kleinere toetsen**. We noemen dit **formatieve toetsen**. Deze toetsen komen op de puntenkaart en de omschrijving ervan wordt voorafgegaan door de letter 'F'. – bijvoorbeeld: **F – test vocabulary: My family.**

Op het einde van elk hoofdstuk krijgen de leerlingen een **synthesetoets**. Hier wordt vooral getest of de leerlingen de bouwstenen van de taal (= woordenschat, grammatica, werkwoorden) van een **groter leerstofgeheel** voldoende onder de knie hebben. Na de synthesetoets komt een **communicatieve taak**.

We willen de leerlingen doelgericht en zo vlot als mogelijk laten communiceren. Dit zijn onderdelen van de **summatieve evaluatie**.

Deze evaluaties krijgen een zwaarder gewicht op de puntenkaart en zijn dus bepalender bij de berekening van de score op het einde van een trimester.

U herkent ze op de puntenkaart doordat nu de letter 'S' voor de omschrijving wordt geplaatst. Bijvoorbeeld: **S – Speaking assignment: Life at Saint-Bernard's.**

Per trimester worden alle formatieve evaluaties verrekend naar 50 punten en alle summatieve naar 100 punten.

Trimestriële examens of niet?

Het leerproces staat centraal. Dit biedt maximale kansen. Zo wordt er intenser aan taal gewerkt en wordt wie wil werken beloond. Leerlingen ervaren ook beter dat alles wat ze doen belangrijk is. Ze herhalen de leerstof meer en dit gaat meestal hand in hand met een beter resultaat. Faalangstige leerlingen of leerlingen die het sowieso al wat lastiger hebben met taal zullen hierdoor minder 'blokkeren'.

Gespreid evalueren betekent dat er **geen onderscheid** wordt gemaakt **tussen het DW (dagelijks werk) en het proefwerkresultaat.**

Doordat we gespreid evalueren, telkens wanneer een deel van de leerstof afgewerkt is, is het nog weinig zinvol om trimestriële examens voor vreemde talen te organiseren. Op die manier blijven de leerlingen opgedane kennis gebruiken en kunnen wij zien of er – doorheen het jaar – aan een bepaald leerstofdeel extra moet gewerkt worden. **Een taal bouw je tenslotte op en elk bouwsteentje blijft belangrijk!**

We willen op het hart drukken dat we ook met gespreide evaluatie even **kwalitatief en kwantitatief blijven evalueren** en dat het vak Frans en Engels dus niet per definitie gemakkelijker zal worden. **Taal leren is een proces dat de leerlingen, dankzij bijsturing van hun leerkrachten, zelf in handen moeten nemen.**

Hoe evalueren?

1. Synthesetoets

Zoals hierboven vermeld testen we in de synthesetoets of leerlingen de bouwstenen onder de knie hebben.

We gaan na of de leerlingen de aangereikte grammaticaregels en nieuwe woordenschat kunnen **reproduceren**, maar we toetsen ook of ze het geleerde kunnen **implementeren in nieuwe situaties (= transfer).**

Bijkomend **zetten we in op de vaardigheden**; lezen, luisteren, spreken en schrijven. Zo creëren we een stevige basis voor de communicatieve eindtaak (CCT). Iedereen kan tijdig bijsturen en leren uit gemaakte fouten.

2. Communicatief – creatieve taak (CCT)

Nu de bouwstenen er zijn, kan het communicatieve werk beginnen. De leerlingen kunnen nu **met verworven kennis en vaardigheden zelf aan de slag.** De leerlingen worden

uitgedaagd om in een concrete situatie vaardig te zijn met taal. Indien ze dit doel, op hun eigen creatieve manier, kunnen bereiken dan zal hen dat veel voldoening schenken en is dit opnieuw een aanzet tot volharding!

De rol van een portfolio in het leerproces

Door het bijhouden van een **portfolio** krijgen de leerlingen een **beter zicht op** hoe ze zich op het studeren voorbereiden en kunnen ze zichzelf voortdurend evalueren en bijsturen. Aangezien we het **leerproces** benadrukken, zal ook in de evaluatie regelmatig een antwoord op volgende vragen moeten gegeven worden:

- Hoe heb ik gewerkt?
- Hoe kan ik bijsturen?
- Wat zijn mijn sterktes / zwaktes?
- Zie ik een evolutie in mijn leerproces?

De leerkrachten moderne talen geloven ten volle in deze aanpak.

Ze engageren zich en nemen voldoende verantwoordelijkheid om hun leerlingen te begeleiden op weg naar meer taalvaardigheid en meer leerwinst.

Een mooie uitdaging voor leraar en leerling!

Doel en evaluatie voor leerlingen die de basisoptie MVT volgen. (16 leerplandoelen)

Tijdens de extra uren taal van de basisoptie MVT wordt er, zoals het leerplan het voorschrijft, vooral gewerkt rond het genieten van en experimenteren met taal.

Het extra uur Frans en Engels biedt een uitgelezen kans om te streven naar productieve vaardigheden **met meer uitdaging**. Het creëert ook ruimte om leerlingen **aspecten van taal en cultuur te doen vergelijken** en zich **open te stellen voor anderstaligen en hun cultuur**.

Er is een decretale verplichting om ook voldoende aandacht te schenken aan **de leerplandoelen van het funderend leerplan**.

Heel wat van de doelen die moeten bereikt worden, **zijn moeilijk meetbaar met punten**. Zeker wanneer het gaat over attitudes is het nogal tricky om a.d.h.v. punten te evalueren.

Met behulp van toekomstgerichte feedback hopen de leerkrachten om de leerlingen naar een hoger niveau te kunnen tillen. We willen ons niet vastpinnen op momentopnames, maar willen vooral **de groei in taal bij elke leerling zo goed als mogelijk in kaart brengen.**

Omwille van diverse redenen (faalangst, een minder goede dag, meer of minder aanleg voor taal...) zullen de leerlingen niet allemaal even snel de vooropgestelde doelen kunnen bereiken en dat hoeft ook niet. Negatieve scores toekennen kan in de toekomst contraproductief werken en dat willen we vermijden.

Aangezien niet alle leerplandoelen in punten kunnen vertaald worden en we met het **groeiproces** van de leerlingen rekening houden, kiezen we ervoor om de evaluaties die leerlingen behalen **niet via score te publiceren**. Enkel de evaluaties die in punten kunnen vertaald worden kenbaar maken, is niet representatief en biedt dus geen meerwaarde.

De leerkrachten kiezen ervoor om 'breed te evalueren'. Hieronder ressorteren we het werken met rubrics, verbale feedback, feed forward, groeps-, peer- en zelfevaluatie, procesevaluatie en formatieve assessments.

Al de evaluaties worden door de leerlingen in een afzonderlijk portfolio MVT bijgehouden.

Het vormt een aanvulling op het portfolio dat al voor de basisuren wordt gebruikt.

Werken met een portfolio biedt heel wat troeven:

- Het portfolio geeft eigenaarschap aan de leerling die zelf zijn/haar taalbehoefte oplijst op basis van feedback en interesses.
- Rubrics omschrijven het verwachte gedrag van leerlingen in positieve termen. Bovendien zijn de omschrijvingen ook toekomstgericht (feed forward). De leerlingen ontdekken wat mogelijke groeipunten zijn om in de toekomst nog meer te kunnen schitteren. De leerlingen lezen welke tips leerkrachten hen aanreiken en verwoorden zelf in hun portfolio hoe ze concreet kunnen bijsturen om een hoger niveau te bereiken.
- De ouders die het wensen, kunnen de evaluaties, de inzet en vorderingen van hun kinderen op de voet volgen.

Tot slot is het belangrijk even te benadrukken dat de **evaluaties voor de uren van de basisoptie MVT gescheiden blijven van die van de basisuren**. Het zou niet correct zijn om de punten die een leerling in de basisoptie behaalt op de deliberatie in rekening te brengen.

De basisoptie heeft als doel leerlingen al dan niet te oriënteren naar een taalrichting in de tweede graad, dit in functie van de finaliteitskeuze.

Het is immers belangrijk om de **vraag te beantwoorden of de leerling in kwestie interesse heeft voor talen**, los van de punten die hij in de basisvorming heeft gehaald.

Nederlands

Inleiding

Het Sint-Bernardusinstituut wil met Nederlands vooral op een open en correcte communicatie inzetten. De wil om de Nederlandse taal vooral correct te schrijven, spreken en vlot te lezen, te kunnen beluisteren en ook om naar die taal te kijken, primeert, maar ook het vreugde beleven aan de Nederlandse taal door creatief te zijn, te spelen en te durven, lijken ons prima kansen om onze leerlingen doorheen de 1e graad te loodsen en voor te bereiden op hun verdere onderwijsloopbaan en leven.

Bovendien willen we de wegwijzers verbeelding, gastvrijheid in verbondenheid binnen de vorming van de katholieke dialogeschool niet uit het oog verliezen. 'De taal die we spreken, is nauw verbonden met wie we zijn, met onze identiteit.' staat in het leerplan Nederlands van de 1e graad van het Katholiek Onderwijs Vlaanderen te lezen.

Communicatie én gastvrije verbondenheid vormen de rode draad in onze lessen Nederlands op het Sint-Bernardusinstituut.

Domeinen

Wij willen vier domeinen heel erg benadrukken:

TAALVAARDIGHEID

Het begrip taalvaardigheid neemt in de eindtermen een cruciale plaats in. Taalvaardigheid bestaat uit luisteren, spreken, lezen en schrijven. Het einddoel is dat onze leerlingen in gewone situaties vlot, maar vooral efficiënt het Nederlands kunnen gebruiken en aldus tot een respectvolle communicatie kunnen komen. We willen ook de spreekdurf aanwakkeren.

STRATEGIEËN

In bijna alle lessen Nederlands willen we de leerlingen taalstrategieën bijbrengen en hen aanleren wanneer we een bepaalde strategie kunnen toepassen. We zullen ook steeds proberen om de leerlingen te laten reflecteren over de gebruikte strategie: waar is die beter en die andere minder geschikt? We menen dat samenwerking met ICT en de andere moderne vreemde talen zeker noodzakelijk is.

TAALBESCHOUWING

Uiteraard willen we de leerlingen ook wegwijs maken in het correct schrijven van de Nederlandse taal en een juiste zinsbouw stimuleren. We gebruiken taalbeschouwing op Sint-Bernardus echter niet als een doel op zich, maar een middel om taalvaardig en communicatief te zijn of te worden. De lessen rond spelling, werkwoorden, zins- en woordleer hebben in de eerste plaats een ondersteunende *functie*. *Niettemin zorgen we ervoor dat we in die lessen naast remediëring ook uitdagend zijn voor hen die al wat verder gevorderd zijn. Differentiatie in taalbeschouwing: daar zijn wij niet vies van.*

INTERCULTURELE GERICHTHEID

Nederlands zit in de basisvorming en dus lijkt het ons een vanzelfsprekendheid dat wij voor het uitvoeren van taaltaken de leerlingen bewust laten worden van de sociale en culturele aspecten van de taal in de wereld. Concrete voorbeelden zijn de aandacht voor leenwoorden, vreemde en bastaardwoorden, de taal die thuis gesproken of niet gesproken wordt, het overleg dat tussen leerkracht en leerling gebeurt in geschreven en gesproken communicatie.

ATTITUDES

We willen de Nederlandse taal via onze vaardigheidsoopdrachten met bijhorend een duidelijk criteriablad in een bepaalde situatie laten gebruiken. Hierdoor laten we de leerlingen nadenken over hun taalgebruik. Onze leerlingen in de 1e graad ontwikkelen attitudes, houdingen, tegenover hun eigen taal, die van hun medeleerlingen, leerkrachten en externen. Enkele voorbeelden van attitudes uit het document Onderwijsdoelen waar wij dagelijks aan werken: vertrouwen in eigen kunnen, schrijfdurf, luisterbereidheid, gericht zijn op het gebruik van het Standaardnederlands, bereidheid om informatie op te zoeken, een onbevooroordeelde houding aannemen tegenover taalverscheidenheid als dialect, standaardtaal en de taal van de anderstaligen. Een hele opdracht die wij met hart en ziel willen aanpakken!

Krachtlijnen vanuit het leerplan

Wij gebruiken en ondersteunen de vijf krachtlijnen uit het leerplan Nederlands 1e graad van Katholiek Onderwijs Vlaanderen:

1. FUNCTIONEEL EN ZELFZEKER COMMUNICEREN IN RESPECTVOLLE INTERACTIE MET ANDEREN
2. DOOR MIDDEL VAN TAAL STRUCTUUR BRENGEN IN DE EIGEN GEDACHTEN EN ERVARINGEN, EN ZE TOETSEN AAN EIGEN EN ANDERMANS MENS- EN WERELDBEELD
3. VAN TAAL GENIETEN, DE BEELDENE KRACHT VAN TAAL EN LITERATUUR BELEVEN EN ER CREATIEF MEE OMGAAN
4. REFLECTEREN OP DE EIGEN TAAL EN OP DE TAAL VAN ANDEREN
5. TAAL ALS SYSTEEM BEGRIJPEN EN ONDERZOEKEN

Opmerking

In onze opdrachten taalvaardigheid (spreken, lezen, luisteren, schrijven) laten we leerlingen een vervolg schrijven op een verhaal, verzinnen ze een onderdeel in het dagboek van een personage, beschrijven ze een personage, spelen ze een fragment na uit een jeugdboek of ze maken een tableau vivant of ze creëren een foto of mood board, maken ze een opname en vertellen ze over hun taalvoorkeur, laten we hen genieten van taalvariatie. Onze school wil ook de taalrijkdom van zowel het West-Vlaams als het Nederlands een plaats geven. Spelen met poëzie, genieten, experimenteren: ook dat doen wij op Sint-Bernardus en maakt deel uit van onze visie op 'goesting' in taal!

Keuze handboek

De vakwerkgroep koos voor de leermethode Campus van Uitgeverij Pelckmans wegens de grote verscheidenheid aan oefeningen binnen de diverse krachtlijnen en het leerplan. Helderheid, creativiteit, duidelijkheid en ook de enorme rijkdom van het leerplaatvorm deden ons voor deze methode kiezen. We hebben, vooraleer de methode te kiezen, de leerplandoelen gefileerd en oordeelden dat vooral wegens de grote verscheidenheid aan opdrachten, teksten, beeld- en luistermateriaal Campus 1 en 2 onze methode voor onze leerlingen zou worden.

Evaluëren

De vakwerkgroep is van oordeel dat onze leerlingen op regelmatige basis getoetst dienen te worden in kleine en middelgrote toetsen (zogenaamde groene en rode evaluaties) die vooraf worden aangekondigd. Deze kleine evaluaties nodigen de leerlingen uit om met regelmaat te studeren en hun oefeningen enerzijds opnieuw te maken (in een kladschrift) en anderzijds via Pelckmans Portaal nieuwe, uitgebreide of juist remediëringsoefeningen te maken die de leerkracht kan controleren of bijsturen.

Concreet kiezen we dus voor een evaluatie met kleinere SB's en driemaal per jaar een examen waarin alle onderdelen op grotere schaal getoetst worden. We zijn ervan overtuigd dat hiermee ook de werkdruk realistisch is en dat de leerlingen uitgedaagd worden om af en toe een groter leerstofgeheel te studeren en in te oefenen of opnieuw in te oefenen.

Evaluatie Nederlands in punten:

Totaal per trimester 100 % (3 x)
Algemeen totaal 100 %

Verdeling

Kennis: taalbeschouwing, gebruik van het taalsysteem (spelling, woord- en zinsleer, werkwoorden, ...) 50 %

Vaardigheden (worden ingeoeffend het hele jaar door en verrekend in het trimestrieel resultaat)

Lezen 12,5 %
Spreken 12,5 %
Luisteren 12,5 %
Schrijven 12,5 %
Het trimestrieel rapport:

GE = gespreide evaluatie = 50 %
DW = dagelijks werk via de puntenkaarten = 16,66 %
PW = *examen, proefwerk op 100 punten* = 33,33 %
TOT = *totaal* = 100 %

De vaardigheden worden PER TRIMESTER altijd op de laatste puntenkaart voorafgaand aan het proefwerk ingevuld en verrekend in het trimestrieel rapport.

In het eerste jaar krijgen de leerlingen die kiezen voor het talentenspoor 'Moderne talen' een extra uur Nederlands. We werken rond poëzie, we experimenteren met voordracht, we spelen toneeltjes, we zijn creatief met taal bezig (aan de hand van een woordspel bijvoorbeeld). Dit lesuur is niet bedoeld om remediëringsoefeningen of extra oefeningen te geven boven op de basisuren Nederlands. Er worden tijdens dit lesuur dan ook geen punten gegeven. Wel peilen we naar de motivatie, de creativiteit en de attitude van de leerlingen. Plezier beleven aan taal is het hoofddoel.

Klassieke Talen

De leerlingen van het eerste jaar worden zeer regelmatig overhoord op woordjes en spraakkunst. Dit gaat over dagelijkse overhoringen en over zeer beperkte vraagstellingen. Deze overhoringen krijgen een beperkte zwaarte toegekend in het cijfer op de puntenkaart. Daarnaast zijn er grotere SB's (onder andere over bestudeerde en niet-bestudeerde teksten én herhalingen van woordenkennis). Deze SB's krijgen een groter gewicht in de puntenkaarten doordat het totaal steeds ruim hoger ligt dan bij de dagelijkse woordjestoetsen.

In het tweede jaar worden SB's wekelijks gehouden. De resultaten tellen volwaardig mee voor de puntenkaart. In deze SB's komen woordenkennis, cultuur en teksten aan bod. In het derde trimester moeten de leerlingen zelf een weekplanning kunnen opmaken. In de eerste twee trimesters kregen ze zelf op geregelde basis zo'n planning aangeboden. In het derde trimester moeten ze kunnen bewijzen dat ze geleerd hebben om planmatig te werken.

Hierop staan telkens enkele punten.

Op elke grote SB wordt feedback voorzien én eventueel aangeduid welke remediëring noodzakelijk is.

Op het einde van het trimester komen de resultaten van deze SB's onder DW op het rapport. Het DW telt per trimester voor 1/3de van de punten mee.

Uitspraak wordt zowel in het eerste als in het tweede jaar elk trimester geëvalueerd. Dit gebeurt op een formatieve manier, met hetzelfde document voor beide jaren. De leerlingen krijgen werkpunten mee. Zo sturen we hun procesevaluatie.

De leerlingen van het eerste jaar krijgen op het einde van elk trimester een bundel met voorbeeldexamenvragen. Deze bundel geeft hun een beeld van hoe ze in het proefwerk geëvalueerd zullen worden. Een verbetersleutel kunnen ze krijgen in ruil voor een bewijs dat de bundel gemaakt werd.

De proefwerken bestaan uit verschillende onderdelen. Niet-bestudeerde tekst komt in beide jaren op 30 punten van de 100 van het examen te staan. Cultuurreflectie op 10 en vocabularium ook op 10. In het tweede jaar wordt cultuurreflectie zoveel mogelijk geïntegreerd bij de evaluatie van de teksten. Geziene leerstof (spraakkunst, toepassingen en teksten) komen op 50 punten. De honderd punten van het examens tellen voor 2/3de mee in het trimestrieel en totaalresultaat.

Na de proefwerken evalueren de leerlingen zelf hun resultaten. Ze krijgen hun proefwerken terug en beoordelen die aan de hand van een analytisch evaluatieblad. Dit ingevulde blad houden ze bij in hun schrift.

Talentspoor: Wetenschappelijk Werk - STEM:

De punten van WW (eerste jaar) en STEM tellen niet mee op het rapport, maar ze zijn belangrijk in het oriënteringsproces van de leerlingen.

We geven punten per project op het proces en het product. Ook de sociale interactie tijdens de les en de groepswerken worden beoordeeld.
De leerlingen krijgen per project ook een zelfevaluatie.

Op het eind van ieder trimester wordt er een STEM-rapport meegegeven waarin verschillende attitudes verwoord worden. Er wordt op die rapporten ook een werkpunt en een extra positief punt genoteerd.

Talentspoor: Sociale- en economische vorming

Onze school organiseert in het eerste jaar een aantal 'talentsporen'.

De bedoeling is dat de leerlingen in functie van verdere studiekeuze ontdekken waar hun talenten liggen.

*Binnen dit vak valt de **klemtoon zowel op sociale – als op economische aspecten.***

*De leerstof wordt aangebracht met een **eigen cursus**. Deze wordt onderbouwd met ondersteunend beeldmateriaal en tal van oefeningen, opdrachten en uitstapjes.*

De leerlingen moeten het sociale aspect 'voelen, beleven en naar waarde schatten'.

Er wordt vaak in groepjes/per twee nagedacht en de leerlingen steken samen de schouders onder uit te voeren opdrachten.

Ze leren leiding geven en aanvaarden, hulp bieden, vragen en aanvaarden, zich kwetsbaar en kritisch opstellen, zich openstellen t.o.v. van zichzelf en anderen, zich discreet opstellen, tot zichzelf komen, ...

Voor het economische aspect wordt nagedacht over de factoren (5 P's) die van belang zijn bij de verkoop van producten.

In groep kiezen leerlingen voor de verkoop van een goed/dienst. Aan de verkoop gaat heel wat denkwerk vooraf.

Na het samenwerken/het groepswerk reflecteren ze op de situatie. Ze leren zichzelf zo beter afstemmen op anderen en op een situatie. Ze leren wat 'empathie' is en ondervinden hoe belangrijk het is om aanvaardbaar verbaal en non-verbaal gedrag te stellen, in dialoog te gaan met mensen en samen mooie projecten waar te maken.

*Binnen dit vak worden **zowel de beleving, de kennis, de vaardigheden als de attitudes** geëvalueerd.*

*De punten worden per trimester op de **puntenkaart gerapporteerd, maar komen niet op het rapport.***

Opmerkingen:

Talentenspoor eerste jaar:

Zetten we deze vakken (waarvan de punten niet meetellen) beter niet op het eind in plaats van tussen de andere vakken?

Naam leerkrachten die de controle hebben uitgevoerd:

Kim Mareydt (Economie en organisatie en Wiskunde)

Ann Dhelft (techniek en M&W)

Barbara Haeck en Thomas Heyze (Lichamelijke opvoeding)

Thomas Heyze (natuurwetenschappen)

Dominiek Segaert (godsdiens, Nederlands)

Patrick Schoonbaert (godsdiens, Nederlands)

An Dhoore (geschiedenis, Nederlands)

Melissa Gevaert (Nederlands, Engels)

Carine De Meyer (muziek)

Arne Mortier (Latijn, Engels)

Sylvie Lecluyse (Engels, aardrijkskunde, mens en samenleving, sociale- en economische vorming)

Elise Stassen (Latijn)